

Na suđenju Mladiću saslušana žrtva drugog napada na Markale

Author: [Rachel Irwin](#)

Advokati su detaljno ispitali čoveka koji je bio teško ranjen u eksploziji koja se 1995. dogodila na sarajevskoj pijaci.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 764, 9. novembar 2012.)

Pred Haškim tribunalom je ove sedmice svedočio čovek koji je u minobacačkom napadu na sarajevsku pijacu Markale 1995. godine ostao bez noge. On je govorio o brojnim povredama koje je pretrpeo i o tome kako su one uticale na njegov potonji život.

Ismet Svraka je u sudnicu – kao svedok optužbe na suđenju ratnom komandantu bosanskih Srba, Ratku Mladiću – ušao na štakama. Kada je sudsko veće zatražilo da i on, poput svih drugih svedoka, položi zakletvu, on je zamolio da ostane u sedećem položaju, pošto mu je teško da se pomera.

Osim što je ostao bez leve noge, šezdesetomogodišnjem Svraki su amputirana i dva prsta na desnom stopalu, koje mu je „praktično napola preseklala granata“.

On je pred sudom rekao kako još uvek pati od bolova u stomaku i problema sa crevima, izazvanih pogotkom gelera u truh.

„Noga mi nikada neće izrasti. Svi možete videti koliko sam nesposoban . . . Ali morate nastaviti da živite“, kazao je svedok, brišući oči maramicom.

Prema sažetku dokaza tužilaštva, Svraka se 28. avgusta 1995. – krećući se sporednim ulicama da bi izbegao snajpere – uputio ka centru Sarajeva kako bi predao pismo svojoj sestri. Nakon toga je otišao na pijacu Markale, gde je video mnoštvo ljudi na ulici ispred nje, ali u blizini nije primetio nikakve „vojne položaje ili instalacije“.

Svraka je prošao pored dvojice prijatelja koji su stajali ispred pijačne zgrade, pušili i razgovarali. Njih dvojica su bili leđima okrenuti zgradi, a on licem prema njima.

Iznenada je eksplodirala granata i „nastala je vriska, nastala je panika“ – kazao je svedok.

On je ispričao kako su ga uneli u automobil i odvezli u bolnicu, te kako je na putu do tamo u više navrata gubio svest i dolazio sebi.

Tužilaštvo je prikazalo dva video-snimka, na kojima su se videle posledice eksplozije. Na prvom su se mogle primetiti gomile unakaženih tela kako leže u lokvama krvi i među krhotinama. Neki ranjenici su bili uneti u obližnje automobile, a u pozadini se čuju vriska i povici.

Svedok se prepoznao kao jedan od onih koji su ležali na zemlji.

Drugi video-snimak bio je daleko stravičniji, a emitovan je nakon što je svedok napustio sudnicu. Na njemu se vidi muškarac koji leži nasred ulice, licem prema gore. Gornji deo glave mu je potpuno raznet, a krv se iz nje sliva na pločnik. Okolo su druga tela, od kojih neka unose u automobile.

Tužioci tvrde da su 43 osobe poginule, te da ih je 75 ranjeno u napadu koji se odigrao 28. avgusta 1995., i koji je, prema njihovim navodima, izveden sa teritorije koja je bila pod kontrolom vojske bosanskih Srba (Vojska Republike Srpske, VRS), na čijem se čelu nalazio Mladić.

Bila je to druga eksplozija granate na toj pijaci – prva se dogodila u februaru 1994. godine, kada je ubijeno preko 60 ljudi.

Kao neko ko je od 1992. do 1996. bio komandant VRS-a, Mladić se tereti za planiranje i nadziranje opsade Sarajeva, koja je trajala 44 meseca, i u kojoj je taj grad opustošen, pri čemu je poginulo skoro 12,000 ljudi. Optužen je i za nasumičnu snajpersku i artiljerijsku vatru koja je na civilno stanovništvo otvarana radi „širenja terora“.

Optužnica ima ukupno 11 tačaka, u kojima se navodi da je Mladić odgovoran za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog raseljavanja, čime je „doprineo ostvarenju cilja – trajnog uklanjanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su pravo polagali bosanski Srbi“.

Nakon što je 16 godina proveo u bekstvu, Mladić je u maju 2011. uhapšen u Srbiji.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Mladićev branilac Miodrag Stojanović postavio je nekoliko pitanja o tome gde

se svedok tačno nalazio u trenutku kada je granata eksplodirala.

Takođe, advokat je od svedoka zatražio da prokomentariše vlastitu izjavu da nije čuo približavanje granate ili zvuk minobacača koji ju je ispalio. Svraka je to potvrdio i rekao da je čuo samo detonaciju.

On je procenio da se eksplozija dogodila na pet do sedam metara udaljenosti od njega, iza njegovih leđa.

Advokat je svedoka pitao da li misli da je eksplozija poticala od nagazne mine.

„Verovatno [je bila] granata. Mina mora da bude podmetnuta“, kazao je svedok.

Nakon unakrsnog ispitivanja, tužioci su od Svrake zatražili da pojasni šta je tačno bio u prilici da vidi i čuje pre i za vreme eksplozije.

„Niko ne može da čuje granatu u vazduhu. Čuo sam da je eksplodirala i pogodila me je; mislim, gotovo da me je ubila. Odakle je došla i ko ju je ispalio – ne znam.“

Stručni vojni analitičar Ričard Filips (Richard Philipps) – koji je takođe svedočio ove sedmice – rekao je da je, prema borbenim izveštajima, u Sarajevsko-romanijskom korpusu VRS-a „postojao dobar sistem izveštavanja“ ka vrhu i ka dnu komandnog lanca.

„Štabni oficiri bili su sposobni i obučeni . . . Naređenja su prosleđivana niz lanac i izveštaji su se vraćali lancem ka komandi“, kazao je Filips.

Tokom Filipsovog svedočenja, Mladića je sudsko veće upozorilo na to da ne priča glasno, pošto mu je dozvoljeno da sa svojim advokatom komunicira isključivo posredstvom pismenih beleški.

„Bez razgovora, gospodine Mladiću!“, naložio mu je, očitno ozlojeđeni, predsedavajući sudija Alfons Ori (Alphons Ori).

Međutim, nekoliko minuta docnije sudija Ori je Mladiću pozajmio vlastitu lupu kako bi mogao bolje da pregleda neka dokumenta.

„Voleo bih da mi je vratite, pošto ste je pozajmili od mene“, kazao je sudija.

Mladić je podigao lupu, osmehnuo se i rekao „hvala“ na engleskom. I sudija se njemu osmehnuo.

Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Bosnia and Herzegovina

Topic: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Focus: ICTY - Ratko Mladić Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/na-su%C4%91enju-mladi%C4%87u-saslu%C5%A1ana-%C5%B4rtva-drugog-napada-na-markale>